APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Editată de Sindicatul din Învățământ și Cercetare Neamț

SERIE NOUĂ, ANUL VIII, NR. 86
octombrie 2006

Activitatea sindicală LA ZI

Ședința de Birou operativ de luni, 23.10.2006 a durat mai mult ca de obicei și a avut o desfășurare puțin mai tensiontă, fără însă a depăși limitele admisibile.

Cîteva probleme au generat dezbateri mai susținute și opinii mai diverse exprimate de cei cinci membri ai Biroului:

1. Aplicarea corectă a Ordonanței de Urgentă nr. 1 din 29.01.2006 (M.O. partea I nr. 90, 31.01.2006) referitoare la posturile desființate abuziv.

2. Aplicarea corectă a unor prevederi din Statutul Personalului Didactic (art. 45-49).

3. Discutarea sesizărilor privind reducerea normelor personalului didactic auxiliar și nedidactic în unele școli, care au afectat și afectează desfășurarea normală a procesului instructiv-educativ.

4. Reglementarea relațiilor dintre Inspectoratul Școlar și Sindicatul Județean din Învățământ în cadrul Comisiei Paritare.

5. Organizarea perfecționării activului sindical la nivel județean la sfîrșitul lunii noiembrie după un program ce va fi stabilit și anunțat în perioada imediat următoare.

Toți membrii Biroului am căzut de acord asupra necesității convocării unei ședințe a Comisiei Paritare, în regim de urgență, pentru a dezbate și reglementa aceste probleme semnalate de colegii noștri din școli sau generate de modalitatea de dezbatere și soluționare prin Comisia Paritară.

Opiniile exprimate de membrii Biroului (Florin Florescu, Ploscă Gabriel, Baroi Constantin, Andronic Ioan, Corneanu Ștefan) au scos în evidență necesitatea unei mai bune informări cu acțiunile și realizările noastre, în mod ritmic, prin întîlniri directe cu sindicaliștii, lărgirea cercului de colaboratori ai revistei „Apostolul”, mai ales pentru zonele Tg. Neamț și Piatra Neamț.

De asemenea, deoarece lucrările Comisiei Paritare, deși conduc la unele rezolvări de probleme și găsirea unor soluții, nu se finalizează prin decizii ale Inspectoratului Școlar, vom propune pentru optimizarea acestei activități întocmirea proceselor verbale după o structură canonică pe următoarele trei capitole:

a) probleme dezbătute;

b) consemnarea opiniilor participanților la dezbateri;

c) soluții găsite formulate sub formă de hotărîre a Comisiei Paritare ce trebuie obligatoriu dusă la îndeplinire prin Inspectoratul Școlar.

Biroul Executiv al Sindicatului din Învățământ Neamț

Nesfîrșitul Bacovia - receptări și abordări critice

Probabil că greu s-ar putea găsi, în „peisajul" poeziei române, un poet atît de controversat ca Bacovia, chiar și astăzi, cînd revenirea sa în primele locuri ale topurilor literare dovedește clar că poezia lui corespunde în cea mai mare măsură tipului de sensibilitate al „omului modern", cum ne-am obișnuit să-l numim.

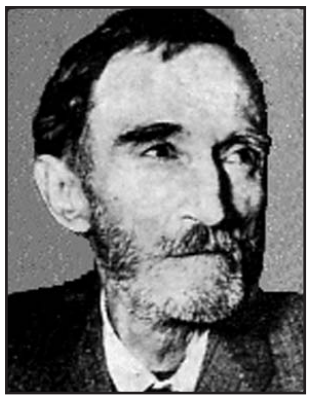

Atitudinea de respingere vehementă a poeziei sale de către cei suferinzi, în opinia lui Al. Buican, de o pronunțată „miopie critică", a fost depășită, admițîndu-se că mult disputatul poet se situează în punctul de convergență al celor mai semnificative coordonate ale modernității. După Ov. S. Crohmălniceanu, el ilustrează simbolismul plenar, pentru N. Ciobanu este un „neosimbolist sui-generis", în vreme ce N. Manolescu vede în el pe „oratorul mut al lui Eugen Ionescu" (cf. N. Manolescu, Metamorfozele poeziei, Ed. Minerva, București, 1966)

Glasuri mai tinere ale criticii contemporane semnalează „anvergura mitică" a operei bacoviene ca dimensiune încă neexploatată, în vreme ce altele îl afiliază expresionismului, ba chiar neomodernismului și - opinie puternic controversată - postmodernismului, ca „sinteză anticipativă".

Sintetic și doatat și el cu darul „formulărilor memorabile"(E. Simion),criticul interbelic Vl. Streinu concluziona cu autoritate încă din 1938: „Bacovia rezumă anticipativ epoca noastră, impunîndu-se ca poet unic în literatura română și chiar în cadre mai largi."(cf. Emil Manu, Sensuri moderne și contemporane-Sinteze- Ed. Minerva, București, 1982).

Dar cel care vede pentru prima dată în Bacovia un „precursor al avangardismului acut" este Tudor Vianu, cel care, în 1946, delimita cele două faze ale poeziei bacoviene: cea de început, ilustrată prin volumele Plumb(1916) și Scîntei galbene"(1926) - dominată de livresc și modele (Eminescu, Macedonski, Baudelaire, Rollinat) și cea de-a doua, „mai spontană", aflată sub semnul unui modernism extrem. Aprecierea criticului, potrivit căreia „toate faptele de stil indică reacții individuale"(cf. T. Vianu, Problemele metaforei și alte studii de stilistică, București, Ed. de Stat pentru Literatură și Artă, 1957, pag. 206) justifică volumul impresionant al scrierilor dedicate poeziei bacoviene din perspectivă stilistică, în cheie structuralistă și chiar semiotică. Majoritatea lor se concentrează asupra unor structuri integratoare ce funcționează ca nuclee de forță ale operei poetice bacoviene. Alexandra Indrieș le numește „metonimii textuale"; transpuse în „elemente itinerante"ce transformă poezia bacoviană într-o imensă „temă cu variațiuni", ele conferă operei o dinamică subtilă prin care textul se construiește continuu, prin repetate întoarceri asupra lui însuși. Procedeul de extremă modernitate al „cutei" sau „pliului" afiliază creația lui Bacovia postmodernismului prin autoreferențialitate, cel puțin (cf. Al. Indrieș, Alternative bacoviene, Ed. Minerva, București, 1984). Autoarea

Prof. Magda IFTIMIE
Colegiul Național
„Petru Rareș"

(Continuare în pag. 3)

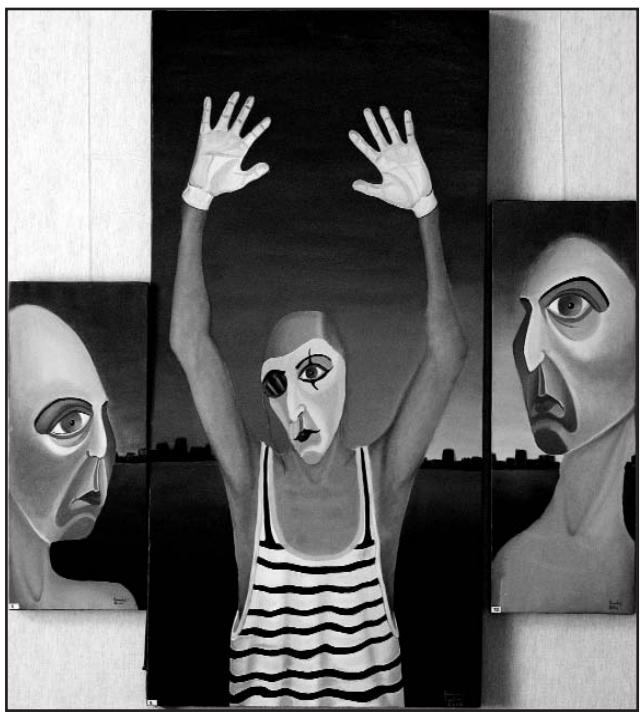

Fără SADOVEANU

Se împlinesc anul acesta, la 5 noiembrie, 126 de ani de la nașterea marelui prozator MIHAIL SADOVEANU.

Unul dintre dascălii săi de inimă, profesorul Nicolae Apostol, s-a născut în satul Ruginoasa, Neamț, aproape de Roman, într-o familie de simpli țărani, în anul 1846. Inteligența sa sclipitoare l-a ajutat să parcurgă treaptă cu treaptă toate școlile bune ale timpului. A început școala primară în satul natal, avînd ca învățător pe preotul Vasile Mircea, tatăl arhiereului Ilarion Mircea Băcăoanul, vicar al episcopiei Romanului (1922- 1950), cu care s-a cunoscut și a colaborat mai tîrziu.

Pr. Aurel Florin ȚUSCANU
Protopop al Protopopiatului Roman

(Continuare în pag. 3)

Un semnal bun în activitatea sindicală din învățământul județului Neamț

Profesorul Traian Cosma, din Tîrgu Neamț, într-un articol din Monitorul de Neamț, an XI, nr. 244(3449) din 17 oct. 2006, intitulat “Sindicatul din învățământ? Doar voci de ventriloc”, încearcă și reușește în bună măsură să exprime un anumit punct de vedere personal, dar probabil și cu valoare mai largă asupra importanței și eficienței mișcării sindicale din învățământul nemțean și național (în mai mică măsură).

Considerînd plata cotizației sindicale (0,50% din salariul nominalizat pe statul de plată, o suma absolut derizorie) ca o obișnuință, “ne-am obișnuit s-o facem mai mult în virtutea inerției”..., dar și cu gîndul ascuns al “cotcarului” “s-ar putea să tragem și niscaiva foloase de pe urma ei”, atrage atenția de la început asupra unei stări de fapt în mișcarea sindicală, mișcarea de turmă – caracteristică celor mai mulți sindicaliști, și mai puțin înmatricularea într-o organizație cu caracter social și profesional menită să le stîrnească gîndirea și creația în a găsi sensul adevărat al existenței și soluții reale pentru realizarea lui.

Biroul Executiv S.L.L.I.C. Neamț
prof. Ștefan CORNEANU

(Continuare în pag. 3)

ÎNSUȘIREA DEPRINDERILOR GRAMATICALE ȘI SPIRITUL CRITIC AL ELEVILOR

După revoluție, în euforia generată de sentimentul că am scăpat de obligația de a folosi "limbajul de lemn", caracterizat prin clișee și tipare care goleau de sens exact instrumentul care este menit să opereze cu sensuri, adică limba română, am apreciat mai mult spontaneitatea și inventivitatea în materializarea ideilor în formă lingvistică.

Desigur, utilizarea limbajului implică respectarea regulilor gramaticale, mai ales cînd este vorba de mass -media. Dar pe micul ecran, la radio și destul de des în presă, abaterile de la normele gramaticale sînt din ce în ce mai frecvente. În această situație, se impune ca în școală să urmărim, pe lîngă formarea unor deprinderi gramaticale solide, și dezvoltarea la elevi a spiritului critic în receptarea informațiilor lingvistice.

Încă din clasele primare, prin jocuri didactice și alte tipuri de exerciții, dascălii se străduie să ofere școlarului situații comunicative care îl pun pe acesta în situația de a decide între două variante lingvistice, cu scopul de a o alege pe aceea care este corectă. În ciclul gimnazial, profesorul trebuie să folosească mai multe tehnici și metode active care să implice elevul în procesul de utilizare a limbajului gramatical. În clasa a V-a, pentru care programa de limba română prevede studierea articolului posesiv (genitival), folosesc, în prima etapă a demersului didactic, două tipuri de fișe de lucru: a) Primele fișe conțin exemple în care este folosit articolul posesiv (genitival), substantivele care arată posesorul și obiectul posedat sînt subliniate, iar elevilor li se cere să arate cum se face acordul articolului posesiv (genitival) cu substantivul care denumește obiectul posedat. În felul acesta, elevii conștientizează faptul că articolul posesiv (genitival) însoțește substantivul care denumește posesorul, dar se acordă în gen și număr cu substantivul care denumește obiectul posedat. b) Fișele din setul al doilea conțin enunțuri în care elevii au avut de folosit articolul posesiv genitival în spațiile albe ale cîtorva propoziții. După ce m-am convins că elevii au deprinderi corecte de folosire a articolului posesiv (genitival), în a doua etapă de lucru, le cer să scrie pe fișe exemple de folosire a acestui articol de către alți vorbitori: colegi, prieteni și utilizatori din mass- media. Ultima operație pe care o fac elevii este să corecteze, dacă este cazul, aceste situații. Mai mult chiar, ei publică aceste exemple, însoțite de cîte un desen sugestiv, în revista școlii și acest fapt îi face să-și întipărească în memorie situațiile corecte de folosire a articolului posesiv (genitival) și să-și dezvolte spiritul critic în receptarea codului lingvistic.

Prof. Maria PÎȘNEI
Șc. nr. 5 Roman

PROFESORUL DE ISTORIE

Parafrazînd teza că dezvoltarea trece sau se face prin educație, am putea spune că, la rîndu-i, educația trece prin mintea și inima celor care o proiectează la nivel global și a celor care o realizează zilnic în școli și universități- educatorii.

"Educația nu îl creează pe om, ea îl ajută să se creeze", afirma pedagogul francez Maurice Dubesse.

Rolul profesorului devine, astfel, esențial în orice proces instructiv- educativ. Profesorul de istorie trebuie să posede o amplă și complexă cultură cu ajutorul căreia să reconstituie ansamblurile sociale pentru sine, pentru elevi și, deseori, împreună cu elevii săi.

Este necesar ca profesorul să fie convins de ceea ce transmite elevilor, să posede capacitatea de evocare a evenimentelor și actelor istorice. În felul acesta, profesorul trece de la el la clasă, la elevi. Din experiența personală am înțeles că actul educației presupune angajarea deplină a profesorului. A trăi cu adevărat, noi înșine, cu emoție și cu profundă vibrație umană, degajă sinceritatea convingerilor proprii, pe care le dorim, apoi, transmise și dezvoltate elevilor, a emana pasiune, entuziasm, căldură sufletească și încredere în tot ceea ce transmitem, cît și capacitatea elevilor de a-și însuși, sînt coordonatele esențiale ale implicării profesorului în actul educativ.

Dovedind pasiune pentru munca sa și atașament în ceea ce face, posedînd acel joc interior al vocației sale, profesorul de istorie va demonstra că predarea și învățarea sînt o artă veche, dar revitalizată în știință nouă.

Marea artă a profesorului este să fie zilnic "pe scenă", dar să nu joace teatru. Profesorului îi este necesară acea măiestrie de a transforma istoria într-un puternic factor de educație, de a-i învăța pe elevi să aprecieze just situațiile istorice.

Dacă profesorul de istorie nu va reuși să-i determine pe elevi să "uite", timp de 50 minute, că se află într-o sală de clasă, pentru a privi peste timp, dacă imaginația lor nu va lucra, închipuindu-și că răzbate pînă la ei, din trecut, tumultul vieții popoarelor, este greu de acceptat că el și-a îndeplinit misiunea, chiar în condițiile în care a expus corect lecția.

În concluzie, numai prin pregătire sistematică și profundă în domeniul specialității, profesorii de istorie pot fi "bogați ca toamna", prin informarea la zi sînt "proaspeți ca apa de izvor" și sînt adevărați pedagogi cei care văd în elevi adevărații parteneri de dialog și îi consideră o adevărată "vatră care trebuie încălzită mereu, oră de oră, cu tact și cu răbdare" la focul sfînt al valorilor istoriei.

Prof. Elena- Carmen DIACONU
Liceul cu Program Sportiv Roman

Lumini răsar din ape tulburi

Pe peronul unei mari gări, am întîlnit un om interesant. Plecat în Israel din România, prin anii 1980, și-a găsit locul unde să-i fie recunoscute calitățile și competențele atît de consistent și valoros formate de Școala românească, adevăr afirmat și de interlocutorul meu. Acum este reprezentantul unui mare fond american ce investește în România. M-au răscolit unele din afirmațiile lui și cred că merită să vi le împărtășesc și dvs., cititorilor revistei „Apostolul". Spunea că în România poate să cîștige 1.000.000 dolari într-un an, pe cînd „afară" acest lucru îl poate face în 3 sau mai mulți ani!!! Culmea paradoxului: sîntem săracii bogați, sîntem poporul de orfani cu părinți, sîntem în pragul neființei nostre ca națiune de oameni fericiți și împliniți și totuși... care ar fi explicația?! Deja anticipați că același lucru l-am întrebat și pe Dl.X. Ce mi-a răspuns, merită știut: spunea că societatea noastră este ca o mare cu ape tulburi; deasupra sînt Rechinii, la care ajungi repede, pe care-i vezi (îi găsești ușor) dacă ai cei 10%... necesari și, prin puterea lor de emitere și identificare a pradei... se rezolvă. Urmează apoi un strat- cam subțire ce-i drept- de Delfini- tinerii care au mirosul democrației curate în nări, care sînt foarte valoroși și apreciați ca atare, care cîștigă de la 1000 Euro în sus, lunar și care, dacă nu vor fi rași de rechini, vor putea să influențeze viitorul. Dedesubt, însă se află Marea masă- peștii Pirania care, atunci cînd prind vreo prada (neinteresantă pentru primii sau nedorită în Marea lor) o distrug pînă nu mai rămîne nimic și!!!dacă nu primesc nimic „de sus" atunci... se mănîncă între ei ! Ce spuneți despre acest tablou pe care mi l-a prezenat un om , acum „de afară"? Merită să vă imaginați cum ar decurge viața în această „mare" și merită să vă gîndiți ce s-ar întîmpla dacă legile lui Darwin vor acționa cu efecte destul de imediate?!

Și totuși... în acestă „mare" trăiește, visează, creează - picteză, compune- și, mai ales, trăiește pentru ceilalți un OM!!! Trăiește la poale de păduri, lîngă schituri și mănăstiri, fiind DOAR un om și un sfînt printre oameni. Picturile lui împodobesc pereții școlii din noua comună Negrești, ai unor instituții județene. În calitatea lui și de consilier local, indemnizația lui de ședință este donată unei tinere din comună- Andrei Maricica,foarte talentată, dar fără posibilități materiale, pe care a lansat-o, a promovat-o și o susține pentru a urma cursurile Liceului de artă din Piatra Neamț- secția folclor!!! Astfel de oameni vor asigura, cu ce preț?!, oxigenul atît de necesar supraviețuirii peștilor, mai ales va adormi pe cei din stratul Pirania, va hrăni pe cei din stratul Delfinilor și...nu știu ce consecințe vor fi asupra Rechinilor...Pentru toate acestea, vă mulțumim Domnule profesor Dascălu Dan de la Negrești și fie să se nască mulți ca dumneavoastră!!!

Prof. Niculina NIȚĂ-
inspector mentor la ISJ-UJIP Neamț

MOTIVUL STRĂINULUI ÎN SPAȚIUL ROMÂNESC

(Urmare din numărul anterior)

În locul unei autonomii depline, deplînge Eminescu situația țării, garantate de toate puterile, avem astăzi moftul independenței atîrnătoare de apostilul rușinos și ridicol totodată al Alianței israelite, în locul răsplătirii drepte a sîngelui oștirii noastre avem pierderea unei părți din moșia străveche a Moldovei și peste toate acestea, primejdia de fi inundați și cotropiți de sute de mii de proletari flămînzi și cu totul neproductivi, al căror singur venit e o lăcomie rapace a căror armă e vicleșugul și coruperea, a căror patrie nu e nicăieri în lume și care nu-și mai găsesc căpătîi decît în România unde să oploșească la umbra teoriei rosetești de „om și om". Prin noile legi introduse la Berlin se simte o stare de siluire și o anomalie care reliefează patologia societății românești.

Ulterior, în perioada interbelică, intelectualii români au găsit în poezia și publicistica lui Mihai Eminescu un izvor de inspirație și un îndrumător indispensabil. Îl vedem ca o întruchipare atît a spiritualității etnice românești, cît și a valorilor universal umane, ca fiind deci mai presus de anumite școli poetice sau de curente filosofice specifice.

Nu de puține ori ne-am confruntat cu o sentință-ștampilă potrivit căreia „ România este țara cea mai antisemită din Europa de dinainte de al doilea război mondial"(Hannah Arendt). Diagnosticul este greșit, atîta timp cît renunțăm la nuanțe și detalii, la analize obiective și echilibrate.

Presa străină cel mai frecvent prost informată și părtinitoare, consacră pagini întregi României, denunțată pentru persecutarea evreilor, acuzată chiar de organizarea de pogromuri. Se schițează, de pildă, la Iași, un desen, cu un masacru, fără nici o legătură cu realitatea și desenul circulă în presa europeană.

La nivel emoțional însă clișeul este deja înregistrat chiar dacă diferența dintre ceea ce se crede și realitate este imensă. Publicul este sedus subliminal prin viziunea maniheistă, deși împărțirea lucrurilor în alb și negru a devenit anacronică.

Reevaluarea unor atitudini, a unor mituri considerate construcții imaginare înseamnă o scrutare a trecutului fără inhibiție. Și, totuși, Gustave le Bon aprecia că aparența a jucat totdeauna în istorie un rol mai important decît realitatea.

Reușind să evite emanciparea supușilor lor evrei- cerută de Tratatul de la Berlin(1878)-, guvernanții români (atît conservatori cît și liberali) proferau un „antisemitism de stat sistematic", interzicînd evreilor accesul la magistratură, învățămînt, administrație. Copiii lor erau admiși cu dificultate în școli, iar aceasta în schimbul unor taxe mari. Criza economică de la cumpăna secolului, la care se adaugă alienarea juridică, a provocat exodul a aproape 90000 de evrei între sfîrșitul sec. al XIX lea și anul 1914, adică o treime din comunitate.

În „Corriere della Sera", din martie 1913, Luzzatti a lansat al său „Apel la diplomația europeană pentru a salva libertatea religioasă", în care el a folosit față de evreii români formula: „ Pe scurt, aceștia sînt ultimii sclavi care mai există încă în Europa". În pamfletul său „Evreii din România" publicat în prima pagină a ziarului său „L' Homme Libre", după o analiză detaliată a legislației române discriminatorii, Clemanceau a cerut intervenția lui Pichon, Ministrul Afacerilor Străine al Franței. Eforturile lui Luzzatti și ale lui Clemanceau, precum și cele ale organizațiilor evreiești, n-au dat nici un rezultat, iar Tratatul de la București (1913), cu care s-a încheiat cel de-al doilea război balcanic, nu a cuprins nici o clauză privitoare la egalitatea civică a evreilor români.

Luminița MOSCALU

(Articol preluat din Anuarul Colegiului Tehnic Gheorghe Cartianu nr. 10/2006)

UN SEMNAL BUN ÎN ACTIVITATEA SINDICALĂ

(Urmare din pag. 1)

Acceptăm acest punct de vedere critic și ne și asumăm lentoarea cu care, noi, cei din Biroul Operativ și Consiliul Județean, am acționat pentru a schimba această stare de lucruri. E un prim pas spre schimbare, dar nu ne putem opri aici, ci trebuie să mergem mai departe. Se impune deci o campanie susținută de dezbateri și schimb de opinii la nivelul organizațiilor de sindicat din școli, privind rolul și modalitățile de acțiune și protest și mai ales, implicarea activă a membrilor de sindicat la acțiunile organizate. Domnia sa menționează, de asemenea, lipsa de reacție a oamenilor școlii (neparticiparea) la care se adaugă și "absența unor rezultate dorite" care coroborate conduc la indiferență, atitudinea cea mai periculoasă și condamnabilă.

O asemenea situație atrage atenția asupra faptului că, nici la nivelul Consiliului județean și al Biroului Operativ, n-au fost analizate serios aceste fenomene și nu s-a stat de vorba direct, de la om la om, în unitățile școlare, căci și rezultatele obținute în munca sindicală pe parcursul celor peste 15 ani nu sînt cunoscute (nici cele pe linie salarială, nici cele pe linie profesională, nici ca statut social de angajat , nici chiar drepturile și obligațiile sindicaliștilor).

Este clar că pe viitor se impune mutarea centrului de activitate sindicală în școli și, în același timp, o comunicare reală, activă între sindicatele din școli, organele de conducere la nivel județean și național, eliminarea formalismului și a dispozițiilor de sus.

Stimați colegi, de asemenea intervenții și sugestii avem nevoie din partea dumneavoastră, ele sînt absolut necesare pentru a produce o schimbare în calitatea și eficiența acțiunilor sindicale și în acest sens revista noastră vă oferă tuturor dreptul la cuvînt și opinie și vă așteptăm alături de noi.

Sperăm ca și membrii Biroului Operativ să fie sensibili la aceste sugestii critice și să lărgească întîlnirile și dezbaterile de la nivelul liderilor din școli la nivelul colectivelor sindicale cu înțelegere și colegialitate.

Cît privește ultima remarcă asemenea situații în munca sindicală, cu alegoria din fabula lui Alexandrescu, apreciem spiritul critic și ironia colegului nostru, dar precizăm că "orice asemănare cu realitatea este absolut întîmplătoare" deoarece mișcarea sindicală din învățămînt la nivel național are o direcție proprie, mai puțin înregimentată în ansamblul mișcării sindicale largi și deocamdată nici un lider din învățămînt nu a făcut din sindicat o punte de lansare în viața politică și socială la nivel înalt.

Sperăm ca observațiile noastre să fie înțelese nu ca replică "de a închide gura", ci ca de bun venit în familia noastră, unde cu cît vom fi mai mulți , vom fi mai tari și mai ascultați.

P.S. Vă rugăm să ne sesizați dacă cineva a trimis vreun text cu referire la activitatea sindicală pe care redacția să nu-l fi publicat.

Fără SADOVEANU

Dascăli care au fost

(Urmare din pag. 1)

A urmat cursurile gimnaziului la Roman și Seminarul de la Socola Iași.

După susținerea lucrării de licență, funcționează un an ca învățător la Ruginoasa, apoi va fi numit profesor de limba română la Gimnaziul din Fălticeni, prilej cu care va avea ca elev pe Mihail Sadoveanu și pe Eugen Lovinescu, fiul profesorului Lovinescu, director al școlii.

Din jurnalul unui biograf al său (înv. Gh. Gînju, 1942- manuscris), aflăm că "nu avea nimic din solemnitatea rece de la catedră, ci cu căldura dragostei înflăcărate pînă la entuziasm, pregătește conștiința tinerilor care ne-au dat România Mare! Dragostea de pămîntul țării îi dă un optimism și o sănătate morală vrednică de toată lauda. Era un adînc admirator al naturii, în mijlocul căreia îi plăcea să trăiască, un prieten sincer al țăranului obidit și un suflet revoltat contra tuturor nedreptăților sociale..."

Cele relatate de acest învățător sătesc reflectă o personalitate deosebită, un om devotat catedrei, dar patriot devotat neamului său românesc, pe care l-a slujit printr-o meritorie activitate pînă la sfîrșitul vieții sale.

Fără îndoială, profesorul de limba română Nicolae Apostol a îndrumat și influențat primii pași în literatură al tînărului Sadoveanu, pe timpul școlarizării sale la Gimnaziul din satul Fălticeni.

În toamna anului 1897, Sadoveanu se va înscrie la Liceul Național din Iași, liceu care astăzi îi poartă numele, iar la puțin timp după aceasta și profesorul său de limba română se va transfera mai aproape de locurile natale, la Gimnaziul "Roman- Vodă" din Roman (1898) la catedra de limbă română și limbă franceză.

Presa locală a vremii: "Ecoul Romanului" și "Înainte" surprinde și activitatea extrașcolară a acestui distins dascăl pe care-l prezintă ca mare patriot, un bun orator, conferențiind în diferite ocazii despre idealurile Revoluției de la 1848, despre semnificația Unirii Românilor, despre Societățile culturale ș.a.

În anul 1901, pentru scurtă vreme, el a girat direcția Seminarului "Sf. Gheorghe" din Roman, unde studiase cu cîțiva ani în urmă și Visarion Puiu- viitor mitropolit al Bucovinei, Ilarion Mircea- fiul învățătorului său- viitor ierarh al Romanului, Constantin Mătasă- viitor protopop de Piatra Neamț, și mulți alți clerici de renume.

Trebuie să amintim un lucru important și edificator pentru biografia profesorului N. Apostol: pe parcursul anilor petrecuți la Gimnaziul Roman Vodă, l-a avut ca elev un singur an și pe Cezar Petrescu, în clasa a II-a (1904- 1905), venit de la Iași.

În anul 1907 s-a înființat la Roman, Societatea Culturală "Miron Costin", prilej cu care renumitul profesor de limba română a fost ales președinte.

Mai apoi, în februarie 1911, acesta a fost numit inspector al învățămîntului particular secundar.

După primul război mondial și după încheierea păcii, s-a ținut la Roman o adunare populară cu o largă participare: ostașii care au fost pe front, populația civilă, tineri și bătrîni.

Printre vorbitori s-a numărat și profesorul Nicolae Apostol. Era pe 6 august 1918, ziua cînd se ținea iarmarocul la Roman și venise lume din toate satele învecinate.

Din mărturia unei distinse învățătoare emerite (Victoria Manoliu) din satul Ruginoasa aflăm despre entuziasmul profesorului care s-a adresat soldaților: "Ostași! Pe loc repaus!" Înaintea lui vorbiseră generalul, prefectul județului Roman și alte autorități locale, iar ostașii au stat tot timpul în poziție de drepți.

Profesorul Apostol s-a adresat din nou ostașilor zicîndu-le: "Noi, care suntem în fața voastră ar trebui să luăm poziție de drepți, noi care n-am fost pe front înfruntînd gloanțele, noi care n-am îndurat foamea și frigul în tranșee... noi trebuie să îngenunchem înaintea voastră ostași!..." Discursul său a provocat rumoare în rîndul celor aflați la tribună.

La un an după acest eveniment, fiind sănătos deplin, la vîrsta de 55 ani, profesorul Apostol a încetat din viață la Roman. S-a bănuit că a fost otrăvit de cei care-l dușmăneau, pentru că folosea orice prilej pentru a biciui nedreptățile vremii, fiind un bun patriot.

Considerăm binevenit acest medalion comemorativ, acum la ziua de naștere a ucenicului său, Mihai Sadoveanu, încheind aceste rînduri cu epilogul romanului "Apostol":

"Îndărăt sunt morții noștri, înainte viața, drumul nu se oprește niciodată."

Nesfîrșitul BACOVIA

(Urmare din pag. 1)

Remarcă, de altfel, aceeași dinamică, la nivelul „semnelor" poetice aflate în stare de „permanentă tensiune". Ea se referă la „dedublarea planului iconic ficțional („ploaie", „zăpadă", „vînt", „frunze"ș, a.) cu un plan iconic simbolic („metal", „plumb", „sînge", „violet"), ceea ce duce la crearea a „două peisaje simultane".

Majoritatea exegeților lui Bacovia se ocupă, firesc, de modalitatea utilizării simbolului în opera sa; unii o fac pentru a dovedi prin asta afilierea poetului la simbolism, în vreme ce alții demonstrează, dimpotrivă, „dinamitarea" convenției simboliste chiar din interiorul ei. Alte exegeze, deși sclipitoare prin stil, se dovedesc extrem de minuțioase cînd abordează structurile limbajului poetic bacovian, cum o dovedește Sfîrșitul continuu, lucrare în care poetul Ion Caraion relevă argumentat rolul extrem de semnificativ al verbelor pentru lirismul bacovian. În 250 de poezii cercetate, vocabularul poetului discutat nu depășește 2000 de termeni, dintre care, în jur de 400 sînt verbe, observă autorul volumului. Acestea constituie „structura de beton armat a poeziei lui"(cf. Ion Caraion, Sfîrșitul continuu, Ed. Cartea Românească, București, 1979, pag. 32), care i-a asigurat statornica rezistență în timp, energetismul ei, atît de opus părerilor celor care-i considerau poezia, ca și proza, „un jurnal al eșecurilor".

Deși are un punct de plecare „statistic", inerent, pe o secvență a ei, unei abordări riguroase, studiul amintit convinge prin argumente concrete (din operă), în special prin frecvența foarte mare a verbului „a fi", că lirica bacoviană este una despre „ starea de boală", departe de a fi ea însăși „bolnavă"; mai mult chiar, este evident că Ion Caraion vede în Bacovia, ca și Lucian Raicu, un „învingător", în ciuda aparențelor atît de înșelătoare ale acestui poet paradoxal.

Interesant prin tipul de analiză stilistică pe care-l propune, ca și prin concluziile la care aceasta duce în planul interpretării la nivel ideatic e și studiul mai vechi al lui Mihail Petroveanu (George Bacovia, Ed. pentru Literatură, București, 1969). În cap V, Ars combinatoria, criticul remarcă parcimonia figurilor de stil, în special a metaforei, lucru firesc, în opinia autorului, în cazul poeziei simboliste. Refrenul, laitmotivul, particula reiterată ar alcătui „o panoplie săracă în procedee figurative", ceea ce s-ar potrivi cu „structura ciclică, de cerc închis, a poezei bacoviene".

*

Atîtea paradoxuri în interpretarea lui Bacovia pot duce, firesc, la concluzia că opera sa, pe cît de „deschisă", pe atît de enigmatică, își caută încă „orizontul de așteptare"..

O operă atît de complexă nu poate fi epuizată printr-un demers critic, oricît de „integrator" sau exhaustiv s-ar dori el. Tocmai de aceea, o asemenea operă va rămîne o provocare pentru critica literară. Ca majoritatea exegeților lui Bacovia, ne păstrăm speranța că, în viitor, se va găsi totuși o asemenea ideală „cale de acces" la opera bacoviană.

Modernă prin rapiditatea și multitudinea proceselor gîndirii implicate în forma ei concentrată, ca și prin varietatea maximă în interiorul „schemei" adoptate, poezia bacoviană se sustrage oricărei încorsetări, clasificări, etichetări, refuzînd sistematic patul lui Procust al unei critici dogmatice.

O abordare critică adecvată ar trebui, probabil, să fie la fel de flexibilă ca ea și, fără a relativiza conceptele (și terminologia), să admită că, dincolo de tot instrumentarul teoretic se află însăși Poezia, în acel spațiu sacru al ei, sustras oricărei relativități.

Îndemn la simplitate

Din cîte știu, lui Ernest Bernea i s-au reeditat două cărți în ultimii ani: **Moartea și înmormîntarea în Gorjul de nord și Spațiu, timp, cauzalitate la poporul român.** A revenit printre contemporani mai ales prin ultima, care dă măsura cea mai înaltă a competențelor fostului etnolog din generația lui Dimitrie Gusti. Publicate în cea mai mare parte înainte de 1945, lucrările lui Ernest Bernea (Timpul la țăranul român, Maramureșul, țară românească, Civilizația românească sătească), ca și mulțimea de studii și articole, îl arată cu adevărat ca pe un întemeietor al școlii românești de antropologie și etnografie, ale cărui contribuții nu pot fi nici azi neglijate, în ciuda schimbării multor parametri de lucru în domeniu. După război Bernea a avut destinul dramatic al tuturor intelectualilor interbelici, trecînd prin închisoare și domiciliu obligatoriu, dar aceste împrejurări nu l-au împiedicat să abandoneze cercetările. În contextul unei cenzuri draconice, i-au apărut cîteva cărți în anii '70 '80 ai secolului trecut și, după decesul său în 1990, cîteva inedite.

Îndemn la simplitate (apărută prima oară în 1941, reeditată la „Vremea", București, 2006) adună cîteva reflecții ale autorului pe teme legate de condiția umană, exprimate în texte scurte, cu iz aforistic, destul de aproape de tradiția altor colegi de generație (Nae Ionescu, Mircea Vulcănescu). Recunoaștem din start orientarea existențialist-creștină a autorului (a și fost acuzat de asta după 1948), pentru că substanța scurtelor exerciții filosofice din carte descinde direct din Evanghelii, din gînditorii creștini și din înțelepciunea populară. Desigur, astăzi temele și abordarea lui Ernest Bernea par desuete și patetice (reproduc doar cîteva titluri: **Omul civilizat, Trufia, Oameni universuri închise, Nu te fă judecătorul altuia, Bunul conducător, Fragilitatea omului, Trecutul și căința, Împlinirea prin rugăciune, Întîi dragostea, Credință și certitudine, Sensul umilinței, Despre prietenie, Poetul, Sfîntul etc.)**, dar ele readuc în post-modernitate aerul unei epoci frămîntate ideologic, în care paseismul și naționalismul creștin erau opțiuni salvatoare, conviețuind dramatic cu altele, de la polul opus. Deși, după o primă lectură, se poate observa că traseele gnoseologice ale autorului depășesc adesea reperele existențialismului creștin, încercînd să legitimeze o întoarcere la valorile umane esențiale, decantate din coloratul mozaic axiologic al modernității în plină expansiune.

Teza lui Ernest Bernea (enunțată chiar în eseul ce dă titlul cărții) se centrează pe retrezirea conștiinței omului modern, prizonier al unei complexități care l-a îndepărtat de sensurile adevărate ale vieții. În setea sa de progres și de civilizație, omul a devenit cumulativ, și-a înmulțit artificial nevoile și s-a încărcat de lucruri secundare, dezvăluite, la o analiză lucidă, ca ornamentații, ca rafinament inutil. Astfel, sufletul omului modern, în loc să se înalțe, s-a subțiat și și-a pierdut libertatea. „Viața interioară a omului a avut toate aparențele unei creșteri adevărate; în realitate, s-a petrecut o sărăcire, și anume din cauză că această creștere nu era organică, ci era o adunare, o adăugire. Nevoia de a corespunde vremurilor, ambițiile și gusturile nenumărate, tot rafinamentul intelectual și estetic l-au sedus și l-au îndemnat către o lume a decorativului și inutilului". Dar a fi o „ființă complexă" nu e ceva rău în sine, consideră autorul. „Ființa complexă" a omului modern trebuie să decurgă, însă, dintr-o „îmbogățire a ceea ce ne aparține esențial", dintr-o creștere interioară. Altfel, omul confundă complexitatea cu complicația, devenind mereu nemulțumit, mereu în conflict cu viața și condițiile sale. „Omul cetății de azi" s-a descentrat și evoluează pe marginea destinului său propriu. Doar elementele originare ale existenței sale l-ar putea aduce iarăși la adevăratele sale contururi existențiale.

Adrian G. ROMILA

(preluare din „Luceafărul", Nr.34/27 septembrie 2006)

(Continuare în numărul viitor)

Un ghid util profesorilor de religie

Recomandăm pe această cale tuturor profesorilor de religie și nu numai lucrarea semnată de Monica și Dorin Opriș, Metode active de predare-învățare. Modele și aplicații la religie, apărută la Editura Sf. Mina, Iași, 2006. Cu o prefață semnată de Irina Horga, cercetător științific principal III la Institutul de Științe ale Educației, cartea, prin cele 207 pagini, se dovedește a fi un instrument extrem de util ce facilitează activitatea la catedră. Educația religioasă implică o componentă acțională importantă, cu valențe formative ce au drept scop interiorizarea valorilor religioase, formarea atitudinilor și a deprinderilor de comportament moral-religios, stimularea inițiativei și pregătirea pentru o viață responsabilă. Într-un asemenea context se poate vorbi despre utilizarea metodelor active în procesul de predare-învățare la religie. Cel mai important aspect al instruirii active îl constituie faptul că elevii devin coparticipanți la propria educare și instruire. Studiul celor doi autori pornește de la o prezentare generală a caracteristicilor învățării active în cadrul orelor de religie, ca apoi să detalieze o gamă variată de metode active în contextul modelului Evocare - Realizarea sensului - Reflecție al lui J.L. Meredith și K.S. Steele. Cele trei etape sînt alcătuite dintr-o serie de secvențe proiectate în așa fel încît să conducă la îmbunătățirea procesului de predare a conținuturilor. Pentru utilizarea eficientă a metodelor active în cadrul educației religioase este necesară o foarte bună cunoaștere teoretică a acestora, o minimă experiență la catedră și o integrare corespunzătoare a lor în proiectul didactic, îmbinîndu-le cu metodele tradiționale. Structurată în patru capitole, cartea surprinde atît prin modul inovativ de organizare a informațiilor cît și prin complexitatea prezentării acestora. Valorificîndu-și propriile experiențe, autorii abordează fiecare metodă din punct de vedere teoretic dar și practic. Primul capitol prezintă sub aspect teoretic ceea ce presupune predarea activă și modalitățile de proiectare cu ajutorul metodelor active, al doilea capitol și cel mai consistent, prezintă metodele active ce pot fi utilizate în cadrul educației religioase: brainstorming-ul, scrierea liberă, gîndiți/lucrați în perechi/comunicați, ciorchinele, cubul, studiul de caz, metoda 6-3-5, cadranele, linia vieții, cvintetul, mozaicul, explorarea interdisciplinară etc., capitolul III abordează unele aspecte privitoare la combaterea traficului de ființe umane, prin intermediul orelor de religie, ca în final, ultimul capitol să prezinte șase proiecte didactice realizate cu metode active, pe diverse cicluri de învățămînt. Bibliografia consultată este diversificată, de la articole și studii de specialitate la lucrări de referință din domeniile teologiei și pedagogiei moderne.

Prof. drd. MIHAI FLOROAIA

Hristos Împărtășit copiilor

În perioada 27 - 28 septembrie 2006, în cadrul Protopopiatului Piatra - Neamț a fost lansat proiectul „Hristos Împărtășit copiilor", inaugurat de Biserica Ortodoxă Română, Mitropolia Moldovei și Bucovinei și Organizația World Vision, lucrările fiind conduse de Pr. dr. Constantin Naclad, managerul de proiect pentru sesiunile de formare a catehe ților. La dezbateri au participat peste 20 de preoți și profesori de religie laici, care au aflat metodele și strategiile de lucru utilizate pentru implementarea proiectului în comunitățile din care provin. Activitatea s-a derulat pe ateliere de lucru, în prima zi făcîndu-se prezentarea teoretică, iar a doua zi aplicația pe o grupă de 12 elevi din clasa a IV-a A a Liceului Comercial „Spiru Haret". Proiectul reprezintă o inițiativă a Editurii Gospel Light lansată în spațiul eclesial răsăritean cu 10 ani în urmă și desfășurată în parteneriat cu Bisericile Ortodoxe locale. Au fost lansate și volumele I - II ale ghidului catehetic „Hristos Împărtășit copiilor", intitulate „Viața noastră cu Dumnezeu" ce se adresează vîrstei de 9 - 10 ani. Ghidurile catehetice (24 volume în total ce urmează a vedea lumina tiparului) sînt destinate copiilor cu vîrste cuprinse între 6 și 17 ani fiind în concordanță cu nivelul de înțelegere și receptare al fiecărei vîrste. Metodele interactive utilizate și procesul de predare (cu etapele: descoperire - interacțiune - aplicare) axat pe copil constituie elemente noi ce stau la baza conceperii catehezei. Concepute într-o manieră care asigură interactivitatea în cadrul lecțiilor, ghidurile constituie un auxiliar didactic și pentru profesorii de religie care doresc abordarea într-un mod mai atractiv pentru elevi a unor subiecte cu caracter biblic și moral. Implementat în 12 țări, acest proiect mai cuprinde și alte etape precum: traducerea și contextualizarea fiecărui ghid catehetic, pregătirea profesorilor de religie, preoților și a altor persoane care doresc să facă misiune reală în Biserică și școală. Această catehizare a copiilor și tinerilor se va realiza pe etape de vîrstă și este complementară orelor de religie din școală.

Prof. drd. MIHAI FLOROAIA

Misiunea tineretului creștin

Mi s-a părut interesant modul de gîndire al multor tineri privitor la viitorul lor odată cu aderarea țării noastre la Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007. Referitor la acest subiect mi-a căzut în mînă o carte pe care doresc să o prezint în cele ce urmează. Apărută la Editura Vasiliana '98 Iași, 2006, cartea Pr. conf. dr. Vasile Nechita, Radiografii misionare, abordează teme de maximă actualitate precum: Uniunea Europeană și dreptul de a fi creștini, reorganizarea vieții bisericești în vederea integrării în U.E., misiunea Bisericii față de familie și tineret, Biserica și ora de religie din școală, biserica și mass - media etc. Din

paginile lucrării aflăm felul în care tinerii teologi de astăzi abordează problematica societății, abordare din care rezultă maturitatea de gîndire a tineretului creștin care pare a fi o reală șansă de reînnoire și dinamizare a Bisericii. Lucrarea nu ne oferă răspunsuri sau „soluții" miraculoase, ci mai degrabă întrebări care ne provoacă, făcînd și mai interesant studiul autorului. Integrarea în U.E. va constitui o șansă reală pentru tinerii noștri, preocupați de rezolvarea problemelor lumii de astăzi. Ținînd cont de faptul că Biserica Ortodoxă Română este a doua după cea Rusă ca număr de credincioși, putem afirma că va fi cea mai mare Biserică Ortodoxă din U.E. Creștinismul românesc de origine răsăriteană și de expresie latină reprezintă o punte între Biserici, o reală speranță spirituală a Europei actuale. În țări precum Cehia și Germania, secularismul se manifestă prin regretul unor tineri că au primit botezul, iar în țările răsăritene prin indiferentismul religios. Greșeala multora dintre noi constă în neimplicarea suficient de vizibil și de benefic în trăirea religioasă. Din pricina secularizării, oamenii sînt tot mai debusolați spiritual și lipsiți de idealuri cu adevărat umaniste. Tinerii nu trebuie înfricoșați sau obligați la un anumit tip de comportament, ci informați cu privire la cauzele și mai ales consecințele degradării naturii ființei umane. Astfel, tineretul să fie implicat în cît mai multe acțiuni ale Bisericii și invers. În acest context, trebuie ca religia să ocupe un loc de maximă importanță în educație întrucît ea formează viitorii profesori, juriști, economiști, analiști, politicieni etc., ce vor lucra și vor decide în instituțiile europene. Prin originalitatea modului de abordare și prezentare a temelor, consider că lucrarea părintelui Vasile Nechita merită studiată provocîndu-ne totodată la o meditație serioasă asupra modului de a privi problematica societății românești contemporane.

Prof. drd. MIHAI FLOROAIA

MIHAI ȘORA - un filosof la catedră

Sărbătorim la 17 noiembrie- data morții lui Socrate în 399 a.H.- Ziua Mondială a Filosofiei, "Lumina Neamurilor", cum îi ziceau cei vechi. Pe 25 noiembrie, Ortodoxia prăznuiește pe patroana filosofilor, Sf. Mare Mucenică Ecaterina. La 7 noiembrie 2006, îl sărbătorim pe filosoful cărturar Mihai Șora, la 90 de ani. Coincidența ne permite să organizăm în școli manifestări culturale dedicate românului care a contribuit esențial la ridicarea filosofiei la nivelul exigențelor contemporane ale comunicării generalizate, ale globalizării, ale multiculturalității, ale transdisciplinarității, ale participării intelective la limbajul mașinii.

Mihai Șora s-a născut în comuna Ianova, jud. Timiș, în familia unui preot ortodox român. A făcut liceul la Timișoara (1927- 1934) și Facultatea de Litere și Filozofie a Universității București (1934-1938), unde a avut profesori modelatori pe C. Rădulescu-Motru, D. Gusti, G.G. Antonescu, Mircea Florian, Nae Ionescu ș.a. A fost influențat, ca și colega lui de an, Mariana Klein- care imediat după obținerea licenței (1938) i-a devenit soție- de tinerii asistenți, conducători de seminarii: Mircea Vulcănescu și Mircea Eliade. Primind amîndoi soții burse de la statul francez, merg în 1938 la Paris pentru studii doctorale. În 1940, cînd

Aniversări culturale

Franța a fost cotropită de naziști, ei se refugiază la Grenoble, continuîndu-și studiile. El se angajează în eroica luptă de rezistență franceză. Cînd Parisul a fost eliberat (23 august 1944), ei revin la Sorbona și în 1946 își iau doctoratul în filozofie. Este angajat în 1946 ca cercetător la Centrul Național de la Recherche Scientifique (CNRS), secția "Filosofie". În 1947 publică la Gallimard (Paris) lucrarea "Du Dialogue interieur. Fragment d'une Anthropologie metophysique", publicată în românește abia în 1995, la Humanitas, în traducerea făcută de Mona Antohi și Sorin Antohi, 245 p.

În 1948 vine în țară să-și revadă părinții după zece ani. Nu i se mai permite ieșirea din țară și face munci umile din care e mereu dat afară. Norocul lui că 1970 a fost proclamat "Anul internațional al Educației" și pentru a face față relațiilor cu străinii, a fost adus de Mircea Malița (ministru 24.02.1970- 12.10.1972) ca sfătuitor și numit șef al Serviciului Bibliotecilor Școlare. Fiind eficient în activitatea lui, a lucrat aici pînă în iunie 1977, cînd s-a pensionat din cauza unor neînțelegeri cu noul ministru al învățămîntului, Suzana Gîdea. Fără a face nici o concesie "dogmatismului de natură stalinistă", a reușit să publice în revistele: Orizont, Vatra, Tribuna, Ramuri, Viața Românească, Secolul XX.

În volum a reușit să publice abia în 1978, la Cartea Românească, lucrarea "Sarea pămîntului. Cantată pe două voci despre rostul poetic", 226 p. și apoi, în 1985, "A fi, a face, a avea", 198 p. În 1987 a dat la tipar cartea "Eu, și tu, și el, și ea... sau Dialogul generalizat", tipărită abia în 1990, de 223 p. A mai publicat după 1990: "Filosoficale. Filosofia ca viață", 2000, Buc., 200 p.; "Clipa și timpul", 2005, Pitești, 114 p. Toate sînt cărți de filosofie, scrise într-un stil elevat.

Prof. Traian CICOARE

SIMILITUDINI, ARMONIE ȘI ORDINE COSMICĂ

- Fragment de Poetică -
Partea I

Există nenumărate feluri de frumusețe, căci orice ființă, orice fenomen, pot fi frumoase în felul lor. Frumusețea este uneori și ignobilă, toată lumea recunoscînd că grotescul are ambițiile sale estetice, existînd atîtea și atîția ca Bosch și Goya.

O floare de mină este comparabilă din acest punct de vedere, al frumosului, cu un fulger, diseminînd cristale pe care le ascunde pămîntul în adîncurile lui, produsul unei întîlniri surprinzătoare a parametrilor fizico-chimici, temperatura, presiunea și mulți alții, conspirînd sau conlucrînd pentru a da viață unei forme unice.

Fulgerul și floarea de mină au multe lucruri în comun, mai întîi felul în care se nasc, adică sub semnul unor forțe care se acumulează și se opun, dar se și presupun reciproc. Numai că sclipirea de lumină vine din adîncurile cerului iar sclipirea cristalului de cuarț vine din cealaltă adîncime. Totuși abyssus abyssum invocat! Așa spuneau cei vechi, atrăgîndu-ne atenția asupra înrudirii dintre cele două adîncimi sau poate mai mult căci cele două nu ar putea exista unul fără celălalt.

Ne trimite gîndul și la înțelegeri mai îndrăznețe, cum ar fi cele legate de sensurile estetice ale Genezei, sau ale Facerii biblice, fiindcă nu putem să ne închipuim Creația altfel decît un act estetic, din moment ce textul scripturistic recunoaște că lui Dumnezeu i-a plăcut.

Frumos și bun. Kolos kai agathos.

Vechii greci, trăitori pe vremurile lui Homer și Pindar au impus această interpretare devenită clasică tocmai datorită faptului de a fi redat astfle un înțeles general acceptat.

Tulburătoarea armonie a lumii, frumusețea ei, în interiorul căreia fulgerul ca lumină, sclipire cerească se regăsește în sclipirile unui cristal subpămîntenesc, ne provoacă la constatarea unei solidarități de esență și de rezistență. Structurată la scară cosmică, această armonie este forma supremă de manifestare a frumuseții lumii.

Ea este un aspect de esență și de rezistență, pentru că frumusețea asigură perenitatea, veșnicia existenței.

Forța, autoritatea acestei virtuți - căci frumusețea este o virtute, în sensul dat de filoanele clasice ale esteticii, cele grecești în primul rînd - este mai importantă decît altele, ba chiar atît de importantă încît pune între paranteze, suspendă (epohe, ar spune Heidegger) chiar și principiile Fizicii.

În adevăr, principiul al doilea al termodinamicii este cunoscut și ca principiu al entropiei. El enunță ideea creșterii inexorabile a gradului de dezordine, de dizarmonie, accentuarea caracterului contradictoriu și conflictual, exacerbarea tensiunilor, mergînd pînă la o prezumtivă moarte (termică) a Universului.

Cui i-ar trece prin minte să contrazică principiile termodinamicii cînd oricine știe că ceaiul se răcește de la sine, în ceașcă.

Și totuși, lumea este o realitate armonică în devenire, adică nu și-a epuizat potențialul de unitate și multiplicitate, izvorul frumuseții pare nesecat și nici pe departe nu am reușit să-i identificăm toate valențele.

Fulgerul este o descărcare de energie, ne spune Fizica, explicîndu-ne cu pertinența caracteristică întreaga tehnologie a fenomenului ceresc, pe care-l poate reproduce în condiții de laborator, la scară experimentală. Cu cîtă curiozitate urmăream funcționarea aparatului de produs fulgere în laboratorul de Fizică al liceului!

O manivelă învîrtea sistemul de tambururi care roteau discul de ebonită, mai repede, tot mai repede, producînd un șuierat ca suflul unui monstru asmatic.

De pe podiumul catedrei, Domnul Profesor cu ochelarii pe vîrful nasului ne privea zîmbind șugubăț, cum ne înghesuiam în jurul laborantei, o femeie cu părul alb strîns într-un coc ca un cuib de barză.

Și deodată, poc, un fulger albgălbui străbătea aerul dintre cele două sfere, mici planete de aramă, una conectată la aparat și una „legată" la pămînt.

Un miros ciudat, ca de pădure seculară, plutea în jurul catedrei, prichindeii oftau ușurați, fetițele speriate își făceau vînt cu batista și toată lumea se înapoia tăcută în bănci.

Încă un mit fusese definitiv demolat. Căci fulgerul nu mai este ceea ce știam că ar fi, un fel de foc ceresc, ultra pur, cu care Cel de Sus îi transformă în cenușă pe cei răi, sau poate Domnul, cu zîmbetul lui șugubăț a reușit să fure secretele divine?

Îmi cer iertare cititorului pentru acest intermezzo naiv, dar adesea mă

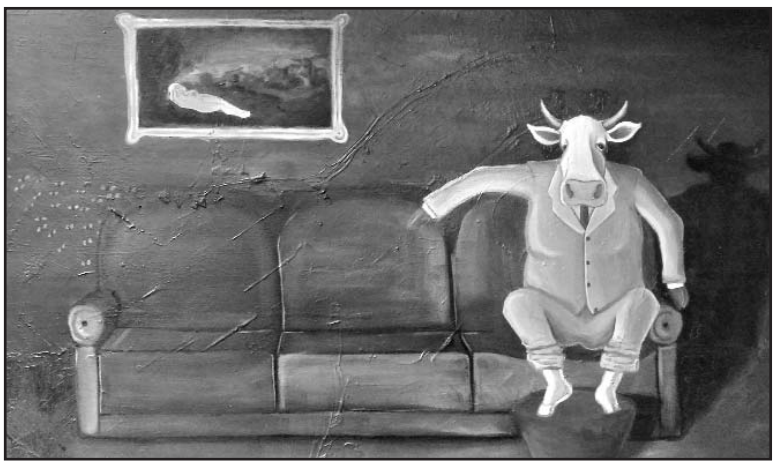

sîcîie gîndul că învățătura, ca formă a educației, alungă nu numai ignoranța ci și o anumită ingenuitate care odată pierdută nu mai revine niciodată și parcă-mi vine să oftez căci am uitat unde ești copilărie, cu pădurea ta cu tot...

Fulgerul are o viață scurtă, tocmai datorită faptului că este prea puternic. El nu poate trăi decît în mișcare, deși savanții vorbesc despre o formă foarte rară, numită fulger globular, plutind un timp oarecare ca un balon de lumină pînă cînd explodează.

Deci fulgerul este frumusețea în mișcare, ca și fenomenul furtunii ce-l generează. Această dezlănțuire de energie și dinamism implică ideea de grandoare.

Grandoarea este o frumusețe superlativă, dar ea este un atribut exclusiv al Naturii. Oamenii, ființele nu au grandoare.

Dintre toate fenomenele Naturii nimic nu este mai grandios decît fulgerul, dar această calitate are două niveluri. Munții înzăpeziți, întinderea mării sau a pustiului deșertic, pădurile seculare, marile cursuri de apă, au grandoare.

Nu sînt multe pe lumea aceasta care să poată primi o asemenea calificare .

Un fulger este grandios, pentru că este ... fulgerător, adică foarte scurt în timp. În plus el este mortal, produce admirație, surpriză, dar și teamă. De aceea tresari și pentru puțin timp ți se întrerupe respirația, iar unii chiar își fac iute semnul crucii, smerindu-se o clipă în fața acestei descărcări de forță imensă în comparație cu tot ceea ce cunoaștem.

Savanții spun că fulgerele cad de regulă în afara așezărilor umane, căci asemenea fenomene sînt atît de numeroase și periculoase, încît lovind orașele și satele ar putea să distrugă civilizația însăși, atît de fragilă prin lucrările sale.

Grandoarea șfichiuitoare a fulgerului taie respirația, înfricoșează și încîntă în același timp, pe cînd cea a crestetelor alpine plutind pe deasupra norilor, ca insule ale singurătății pe o mare înghețată, induc o pace melancolică. Privitorul contemplă cu satisfacție simțindu-se învingător în lupta cu oboseala urcușului, transpirația și kilogramele de conserve din rucsac.

Grandoarea are două niveluri: cursul vijelios al unui rîu,avalanșele de zăpadă, tornadele, au o grandoare a mișcării, sau a forței distrugătoare,în timp ce crestele înzăpezite, liniștea serenă a deșertului sau a întinderii nesfîrșite de gheață exprimă o grandoare a perenității și a dăinuirii.

Oamenii din toate timpurile au avut o anume aspirație către monumental. Acesta este felul în care omul înțelege să reproducă grandoarea prin creația sa, concurîndu-l, prometeic, pe Demiurg.

Dacă nu ar fi această aspirație, astăzi nu ne-am mai uimi în fața piramidelor egiptene,sau a Acropolei atheniene,căci unele monumente par lipsite de semnificație pragmatică.

Prof. Dr. D.D. URSACHE

Atitudini *PRO* și *CONTRA*

Rîndurile ce urmează nu se vor a fi o apreciere a valorii incontestabile (au făcut acest lucru ,,voci" cu autoritate în critica noastră literară), nici o hulire la adresa Alinei Mungiu-Pippidi, omul de cultură apreciat mai mult peste hotare (a fost invitată să predea și să conferențieze la Harvard, Stanford, Oxford, Princeton, New School for Social Research și European University Institute), sau a cărții sale EVANGHELIȘTII (Editura ,,Cartea Românească", 2006). Atitudine ostilă cărții au manifestat ,,voci autorizate" (?!), reprezentanți ai Bisericii Ortodoxe Române și ai Bisericii Romano-Catolice, și nu numai, acuzînd-o pe autoare de blasfemie.

Așadar, nu voi discuta, în cele ce urmează, atitudinea autoarei față de miturile creștine ale Noului Testament, atitudine ce s-ar putea, după unele păreri exprimate deja, ,,citi" chiar în piesa de teatru ,,Evangheliștii". Ne vom referi la cartea editată în acest an și nu numai la textul menționat mai sus, publicat, încă din 1996, de Modern Intrenațional Drama din New York. Vom face cîteva precizări, mai ales pentru cei care nu au citit-o și care au cunoștințe despre această ,,întîmplare" culturală din auzite, de la radio, de la televiziune sau din ,,bîrfa" intelectuală, care se practică la noi în stil mare.

Alina Mungiu-Pippidi a scris acest text la începutul anilor '90 și, prezentîndu-l la concurs, a fost distinsă cu Premiul UNITER pentru cea mai bună piesă românească de teatru a anului 1992, după ,,Angajare de clovn" de Matei Vișniec, text laureat în anul precedent. De menționat, că au fost și ani cînd acest premiu nu a putut fi acordat.

Exceptînd cîteva cronici literare (v. ,,Dramaturgie nouă" de Laurențiu Ulici , ,,Evangheliștii" de Ioan Buduca și ,,Noi nu gîndim, noi citim" de Cătălin Ștefănescu), ,,evenimentul" a trecut aproape neobservat. Au existat cîteva intenții de punere în scenă în România (Andrei Șerban), s-a montat un spectacol în Ungaria, au fost realizat unele traduceri în franceză și în engleză, dar nu foarte bune, și cam atît, după care s-a așternut tăcerea pentru aproape un deceniu, timp în care autoarei i-au fost adresate acuzații de blasfemie, unii dintre acuzatori căindu-se apoi (cazul regretatului Horia Bernea). În 2005, ,,vulcanul" a reizbucnit. Motivul? Piesa ,,Evangheliștii" vede luminile rampei într-un spectacol, a cărei regie a fost semnată de Benoît Vitse, pe scena ,,Ateneului" Tătărași din Iași, în ziua de 3 decembrie. Spectacolul s-a bucurat de un succes neașteptat, sala dovedindu-se neîncăpătoare, în timp ce, în fața respectivei instituții culturale, un grup de măicuțe (?!) ,,vociferau temeinic contra diavolului cu fustă care comisese blasfemia" (conf. Nicolae Manolescu). Au urmat imediat atitudini pro și contra care au ținut un timp prima pagină a presei scrise, audio și video.

Constantin TOMȘA

(Continuare în pag. 6)

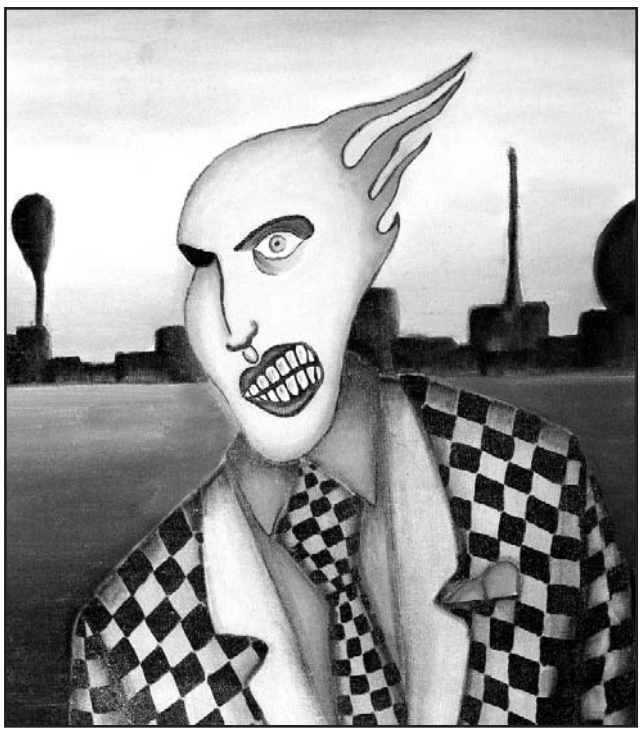

TRECEȚI LA TABLĂ!

❑ Războiul nervilor între sindicate și Dorina Drexler

Filiala Neamț a Federației Sindicatului Liber Învățămînt a intentat o acțiune în instanță îndreptată împotriva Inspectoratului Școlar al Județului Neamț, a Ministerului Educației și Cercetării și a școlilor care nu au respectat statutul cadrelor didactice.

Sindicaliștii nemțeni din educație urmează exemplul conducerii naționale a FSLÎ care a acționat în judecată Guvernul României, dar și cel al unor filiale județene din alte județe ale țării care au reușit să obțină hotărîri judecătorești împotriva unor inspectorate școlare pentru situații similare.

Dorina Drexler, inspectorul general școlar, le-a interzis directorilor de școli, în prezența prefectului Toader Mocanu, să le ofere informațiile necesare celor de la sindicat: "S-a cerut o situație din școli cu numărul de cadre didactice care au o vechime mai mare de 25 de ani. Vă atrag atenția că raportarea se face numai la Inspectoratul Școlar și la Consiliul Local. Noi nu sprijinim sindicatul să ne dea în judecată. Nu sînteți subordonați sindicatului! Dacă vom ajunge în instanță noi ne vom apăra punctul de vedere privind normarea".

Supărați pentru intervenția nedemocratică a Dorinei Drexler, reprezentanții conducerii FSLÎ Neamț au venit cu precizări privind cadrul legal în baza căruia sînt îndreptățiți să ceară și să primească aceste informații: articolul 30, alineat 2 din Legea sindicatelor - Legea nr. 54 din 2003 și Legea 554 privind accesul liber la informații.

"Acțiunea noastră vrea să demonstreze că salariile nu s-au plătit în mod legal, iar normarea educatorilor și a învățătorilor nu a respectat prevederile Statutului cadrelor didactice care spune că, la o vechime egală sau mai mare de 25 de ani și gradul didactic I, normarea se face cu două ore mai puțin. Deci, din 18 ore cît este normarea pe săptămînă în mod normal, trebuiau să se scadă 2 ore și să rămînă cu 16 ore săptămînal", a precizat prof. Constantin Baroi, vicepreședintele FSLÎ Neamț.

Orele făcute în plus, față de norma legală de 16 ore, ar fi trebuit evidențiate ca ore suplimentare și plătite ca atare, în accepțiunea sindicatului nemțean.

Vicepreședintele FSLÎ Neamț consideră atitudinea inspectorului general Dorina Drexler nesinceră și inconsecventă: "Cînd să-i dăm dreptate, cînd a fost sinceră? Atunci cînd ne-a criticat că nu am mers în instanță să obținem mai repede banii din diferențele salariale sau acum cînd ne pune bețe în roate?".

Reprezentanții FSLÎ afirmă că au informații conform cărora colegii lor de sindicat din județele Iași și Dolj au obținut deja hotărîri judecătorești definitive pe aceeași problemă.

❑ Vizite inopinate ale ministrului Educației în școli

Prefectul de Neamț, Toader Mocanu, a anunțat, în ședința privind starea învățămîntului, că îl va conduce pe ministrul Mihail Hărdău, luna viitoare, pe parcursul a două zile, în vizite inopinate în școli.

"Să nu credeți că vom vizita numai școli din Piatra Neamț. Vom merge în două școli de aici, dar vom merge și la Roman, la Tîrgu Neamț și chiar vreau să văd și eu, de pildă, care este frecvența elevilor la cursuri în școli de la Valea Ursului, Oniceni, Huisurez și alte zone marginașe" a precizat prefectul Toader Mocanu. El a adăugat că vizitele se doresc cu adevărat inopinate și că nimeni nu va ști unde anume va sosi ministrul Educației însoțit de dumnealui, școlile menționate nefiind neapărat pe lista celor incluse în vizită, ci doar "exemple aleatorii".

Prefectul i-a invitat pe directori, înainte de a părăsi sala de ședință, să-i comunice dacă au probleme cu vreun primar sau alți reprezentanți ai administrațiilor publice locale - de genul conflicte sau neînțelegeri de orice natură.

❑ Zeci de profesori părăsesc învățămîntul pentru că nu sînt apreciați!

Miilor de emigranți nemțeni, care își caută norocul în occident, li se alătură și cadrele didactice. Salariile de mizerie ale multora dintre slujbașii învățămîntului nemțean sînt principalul motiv al plecării lor în Italia, Franța sau Spania unde își pierd statul profesional, uneori chiar demnitatea umană, însă cîștigă salariul pe jumătate de an într-o singură lună.

Înainte de a părăsi definitiv catedrele pe care le au în grădinițe, școli sau licee din județul Neamț cadrele didactice se folosesc de dreptul lor legal de a beneficia de concedii fără plată. Numai din aprilie anul acesta pînă în septembrie, la Inspectoratul Județean Școlar Neamț au fost depuse și aprobate 47 de cereri din partea personalului didactic pentru concedii fără plată, majoritatea solicitanților părăsind granițele țării.

"De la numirea mea pe funcția de inspector general școlar cu delegație și pînă acum, la fiecare ședință de Consiliu de Administrație am primit solicitări de concedii fără plată, media fiind de 4-5 cereri pe ședință. După încheierea mișcărilor de personal în învățămînt, am primit cele mai multe solicitări de acest gen, 19. Astfel stînd lucrurile, cred că putem vorbi despre un fenomen îngrijorător", a precizat prof. Dorina Drexler, inspectorul general școlar al județului Neamț.

Locurile rămase libere în învățămînt, ca urmare a acestor plecări, sînt soluționate, de la caz la caz, fie de către directorii de școli, dacă perioada în care solicitantul se află în concediu nu depășește 30 de zile, fie de către Inspectoratul Județean Școlar Neamț, prin comisia de mobilitate condusă de inspectorul general școlar adjunct, prof. Ioan Macovei.

În ultimii doi ani mișcarea personalului din învățămîntul nemțean a devenit o adevărată "povară", atît pentru comisia de mobilitate cît și pentru cadrele didactice, în sensul că stabilitatea locurilor la catedre a fost înlocuită de flexibilitate maximă, una dintre cauze fiind și acest fenomen al plecării în străinătate a profesorilor, învățătorilor și educatorilor.

Din păcate, cadrele didactice nemțene își pierd statul profesional odată cu trecerea granițelor țării și, de regulă, ajung să muncească "la fix" (adică un fel de doi în unu - infirmieră și menajeră pentru bătrîni sau baby-sitter pentru copii) sau în construcții în Italia, agricultură sau alte categorii de servicii în Spania sau alte țări, meserii care nu au nici o legătură cu educația și cu studiile pe care aceștia le au.

❑ Rechizitele gratuite, pe băncile copiilor săraci

În cele peste 160 de unități de învățămînt preuniversitar din Piatra Neamț învață aproximativ 32.600 de copii cărora familiile nu le pot asigura tot ceea ce le este necesar pentru școală. Prin programul social al Ministerului Educației și Cercetării, cunoscut sub denumirea "Rechizite gratuite", aproape toți acești elevi din clasele I-VIII vor intra în posesia unor pachete ce conțin strictul necesar pentru cursuri, cel tîrziu la sfîrșitul lunii octombrie. viitoare.

Marea majoritate a pachetelor destinate elevilor din clasele V-VIII au ajuns deja în școli. Pentru școlile din zone mai mărginașe sînt utilizate mijloacele de transport ale Inspectoratului Școlar și sînt duse în zone cît mai apropiate de școli.

Pachetele de rechizite sînt ceva mai sărace anul acesta față de anii trecuți, după cum și bugetul alocat învățămîntului este mai mic. Majoritatea pachetelor conțin cîte 20 de caiete de matematică și dictango, radiere, creioane și pixuri. În astfel de momente de criză ar fi fost de apreciat dacă unele edituri, care primesc bani grei de la Guvernul României pentru tipărirea manualelor școlare, s-ar fi gîndit să sponsorizeze, pe ici pe colo, cîte o școală din satele mărginașe ale județului, cu acele caiete speciale pe care elevii le folosesc încă din clasa I-a și care costă pentru un singur elev, între 10 de lei și 30 de lei RON.

❑ Alte 13 microbuze școlare vor ajunge în Neamț

Inspectoratul Școlar al Județului Neamț a primit aprobarea Ministerului Educației și Cercetării pentru alocarea a 13 microbuze pentru transportul elevilor de gimnaziu către școli.

"Prioritatea noastră este să rezolvăm problema transportului elevilor de gimnaziu din școlile care au fost dezafectate, prin restructurarea rețelei școlare. Acolo unde erau clase simultane cu elevi puțini a trebuit să-i trimitem la școala de centru. Pentru aceștia vom pune la dispoziție microbuze școlare, iar pînă la finele lunii octombrie cînd vor ajunge acestea în județ, transportul acestor elevi este asigurat de către primăriile din localități", a precizat Dorina Drexler, inspectorul general școlar.

Acestea sînt primele microbuze care ajung în Neamț de la începutul noului an școlar 2006-2007, însă de la începutul acestui an calendaristic au mai ajuns în județ microbuze și chiar cîteva autobuze pentru trasnportul elevilor, dar și pentru deplasările inspectorilor școlari și a metodiștilor de la Casa Corpului Didactic Neamț.

Angela BRUDARU

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Atitudini *PRO* și *CONTRA*

(Urmare din pag. 5)

Deloc intimidată de această tevatură, manifestată în stilul bine cunoscut al climatului politic și cultural din societatea românească de după 1989, autoarea ,,Evangheliștilor'' pune acum la dispoziția celor care vor să știe totul despre această piesă, inclusiv cîteva precizări în care afirmă că nu a avut intenția ,,de a-l ponegri pe Isus'', un dosar ce cuprinde ,,istoria'' acestui text literar, din 1992, cînd a fost apreciat cu Premiul UNITER, pînă în ianuarie 2006. Poate că aici este locul potrivit să facem o precizare: Alina Mungiu-Pippidi nu este singurul caz căruia i se reproșează că a pus în discuție, altfel de cît prevăd dogmele creștine, Noul Testament, fie și numai amintind de filmul atît de discutat ,,Patimile după Isus'' realizat de Mel Gibson.

Pe lîngă textul piesei de teatru (,,în ediție definitivă'' ține să precizeze autoarea pe foaia de titlu), cartea despre care discutăm conține și o ,,addenda'' în care sînt inserate ,,cronici'' asupra textului, o scurtă ,,istorie'', interviuri (,,Dialog cu Alina Mungiu-Pippidi'' și ,,Dialog cu Benoît Vitse'') și cîteva ,,ecouri'', le spunem noi, de după premiera din 3 decembrie 2005 a spectacolul de la Centrul European de Creație ,,Ateneu'' din Iași, ecouri semnate de nume cunoscute din presa literară și nu numai: Cristian Teodorescu, Mircea Cărtărescu, Cristina Modreanu, Emilia Chiscop, Iulia, Popovici, Codrin-Liviu Cuțitaru, Sever Voinescu, Adrian Papahagi, Nicolae Manolescu, Mircea Mihăieș, Oltița Cîntec, Marian Popescu, Teodor Baconsky (ordinea respectă data la care autorii și-au făcut publice părerile).

Cartea aceasta este o pledoarie a autoarei, care își propune să convingă, pe cine vrea să audă, că ,,Evangheliștii'' este ,,o piesă despre rolul intelectualului din toate timpurile, de a imagina o istorie mai bună și mai coerentă decît a fost''; să atragă atenția că se comite o greșeală din partea celor ,,care încearcă să susțină că nu poți despărți partea mitologică de cea de doctrină creștină pentru că mulți oameni aderă la doctrină și aceștia nu trebuie îndepărtați numai pentru că nu văd în restul un mit ca atîtea altele''. În ce ne privește, îi dăm dreptate lui Cătălin Ștefănescu, cel care, încă din 1994, era de părere că nu o putem pune pe Alina Mungiu-Pippidi la zidul infamiei pentru că a îndrăznit ,,să se lege de o temă atît de sensibilă cu mijloacele caracteristice teritoriilor artistice și epocilor în care se manifestă'', deoarece ar trebui să facem același lucru și cu Bulgakov, cu Pasolini, cu Martin Scorsese și cu ,,atîția și atîția alții''. Și tot el adaugă: ,,Învățăm greu să judecăm în termenii valorii, tocmai pentru că ne isterizează comoditatea noastră, proiecțiile și închipuirile pe care le inventăm cu scopul de a ne uita condiția imediată, compromisurile și mizeria din jur. Refuzăm să mai judecăm un act artistic în sine și dăm uitării orice acceptare, asumată convențional, a unei ipostaze posibile''.

Cîtă dreptate au sau nu cei care s-au pronunțat pro sau contra piesei ,,EVANGHELIȘTII'', semnată de Alina Mungiu-Pippidi? Cine dorește acest lucru îl poate afla numai citind cartea pe care am semnalat-o în aceste rînduri. Indiferent de care parte a baricadei ne vom posta, cartea este una ce merită citită.

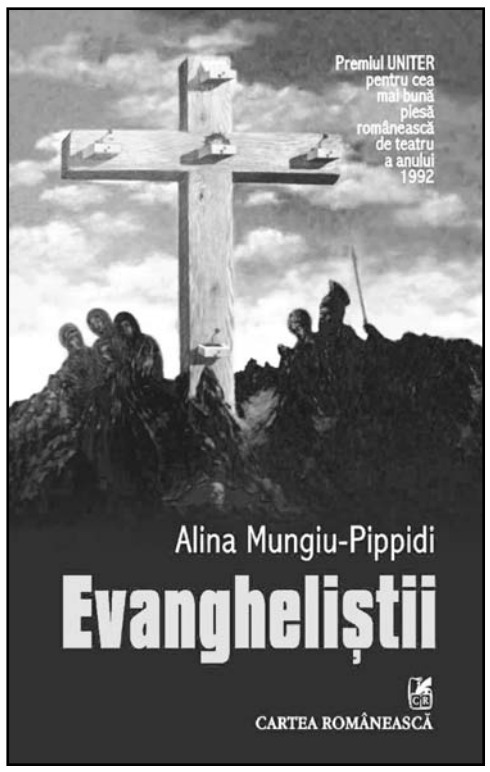

EDUCAȚIA PENTRU ȘI PRIN CREATIVITATE (3)

Este necesară o restructurare a programelor școlare, atît pe orizontală, prin extinderea programelor care deservesc creativitatea (literatură, muzică, desen etc.) și introducerea unor discipline creative noi (...), cît și pe verticală, prin evitarea supraîncărcării lor.

Anca MUNTEANU

Reforma școlară urmărește trecerea de la un sistem educațional autoritar și centralist, la un sistem educațional nou, adecvat unei societăți bazate pe libertăți individuale, pe competiție a valorilor, pe stimularea creativității personale și de grup. Înfăptuirea reformei educaționale implică mobilizarea constructivă a mai multor factori: politica educațională, unitățile școlare, personalul didactic, elevii.

1. Programele școlare și creativitatea elevilor

Prin oferta sa instructivă și educativă, programa școlară contribuie la structurarea traiectelor de (auto)formare și (auto)dezvoltare a personalității individului, pregătindu-l pentru a fi un beneficiar al educației permanente. Între finalitățile învățămîntului primar figurează și „înzestrarea copilului cu acele cunoștințe, capacități și atitudini care să stimuleze raportarea efectivă și creativă la mediul social și natural."

Noile programe școlare vizează obiective curriculare în direcția stimulării creativității elevilor de la ciclul primar precum: „înzestrarea copilului cu acele cunoștințe, capacități și atitudini care să stimuleze raportarea efectivă și creativă la mediul social și natural", „stimularea potențialului creativ al copilului, a intuiției și imaginației".

Planul-cadru oferă pentru învățămîntul primar, atît prin structurarea pe arii curriculare, cît și prin curriculum la decizia școlii, teren propice pentru stimularea creativității școlarilor mici.

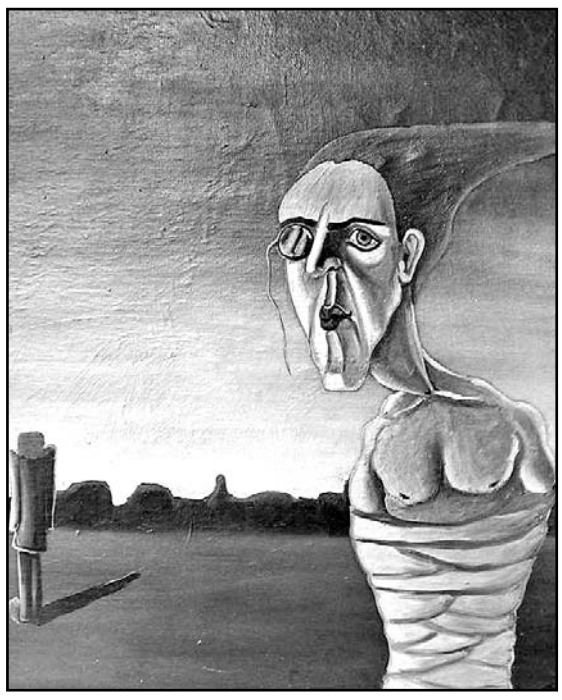

Deși schimbările menționate au contribuit la o mai bună precizare a obiectivelor cadru și de referință și au descongestionat într-o oarecare măsură conținuturile, apreciez că programele școlare sînt încă tributare practicilor trecutului, fără să ofere modele de modernitate și deschidere către schimbare, inovație și dinamism. Din analiza personală pe care am făcut-o acestora am identificat următoarele neîmpliniri:

- toleranță scăzută pentru perspectivele diferite, chiar contradictorii;
- impunere insuficientă a cunoașterii ca „eternă și universală", cu forme și structuri rigide;
- slaba specificare a rolului reflexivității, al spontaneității și descentralizării;
- abordare neconvingătoare despre rostul învățării ca fiind funcțională, utilă, necesară pentru „a ști", ci pentru „a face";

2. Proiectarea demersului didactic în perspectiva stimulării creativității elevilor

Colectivul de elevi care intră în clasa I este eterogen atît din punct de vedere al vîrstei, cît și al achizițiilor și capacităților intelectuale. De aici se impune principiul individualizării predării și învățării. Aceasta presupune ca, în proiectarea activităților, învățătorii să formuleze sarcini și așteptări adecvate posibilităților individuale ale fiecărui elev . Pentru aceasta se impune alternarea formelor de organizare a activității: frontală, pe grupuri mari, pe grupuri mici, în perechi, individual. În practică însă predomină activitatea frontală cu elevii, în defavoarea activității independente și diferențiate. Evitarea acestei situații ar trebui să pornească odată cu întocmirea proiectării demersului didactic, atît pe perioade mai mari - în proiectarea unităților de învățare -, cît și pe perioade mai scurte, în realizarea scenariilor de lecții.

Respectarea „rutei personale" a fiecărui elev trebuie să se regăsească și în corelarea dintre obiectivele de referință și particularitățile fiecărui elev, în funcție de ritmul de lucru, de experiența personală și de potențialul psihic al elevului. În realitate, în cele mai multe cazuri proiectarea conținuturilor de învățare se realizează pentru toată clasa de elevi, sarcinile sînt unitare ca și cum toți elevii ar fi la fel.

Un alt principiu care ar trebui să fie luat în considerare în proiectarea și desfășurarea activităților cu elevii este principiul cooperării. Prin cooperare se încurajează comunicarea și sociabilizarea, se realizează participarea activă și dezinhibarea inițiativelor și a ideilor proprii. În locul stresului provocat de spiritul de competiție din învățarea individuală, copiii sînt încurajați de sprijinul reciproc și de asocierea de idei. Prin această formă de lucru se creează oportunitatea învățării reciproce, prin care un elev învață de la celălalt, împrumutînd sau dezvoltînd idei comune, se stimulează încrederea în propriile forțe la fiecare dintre elevii care învață în cooperare, se dezvoltă elevului o imagine pozitivă de sine, i se formează convingerea că poate fi productiv în activitatea comună.

Observațiile culese în asistențele pe care le-am făcut la lecții au arătat că într-o foarte mică măsură se realizează învățarea în cooperare. O statistică personală arată că doar 1-2 învățători din 10 organizează în clasă secvențe de învățare prin cooperare, deși cel puțin 50% din totalul personalului didactic care predă la ciclul primar a participat la activități de perfecționare și cursuri de formare în care i s-a explicat despre avantaje ale acestui tip de învățare.

Un alt principiu la fel de important pentru proiectarea și desfășurarea activităților cu școlarii mici este acela al alternării tipurilor de activități. Elevii din ciclul primar au o stabilitate scăzută a atenției și o putere de concentrare încă neexersată suficient. Practica didactică arată faptul că mulți învățători dau sarcini solicitante elevilor, pe un timp care depășește puterea lor de concentrare, iar aceste sarcini se repetă de prea multe ori. Din dorința de a realiza cerințele precizate de programele școlare și mai ales de a fi în competiție cu alți colegi, pentru rezultate cît mai bune la teste finale și la examene pentru admiterea în clase speciale, învățătorii lasă prea puțin timp sau deloc activităților de relaxare și a celor bazate pe joc. Aceasta explică și faptul de ce mulți copii nu știu să interacționeze cu partenerii de joc, soluționează cu dificultate situațiile problematice sau cele conflictuale.

Dan AGRIGOROAE

(Continuare în numărul viitor)

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Andrei Oișteanu prezintă, în revista **CUVÂNTUL**, nr. 8, cîteva reflecții, ca urmare a prezenței sale la Memorialul Victimelor Comunismului de la Sighet, unde a fost invitat să susțină o prelegere despre soarta evreilor din România în timpul holocaustului.

Într-un interviu acordat revistei **ROST**, nr. 42-43, poetul Liviu Ioan Stoiciu vorbește "Despre cazul Goma și inteligența românească". Doar titlurile a trei capitole sînt edificatoare: Marginalizarea lui Goma e controlată de sus; În USR nu s-a făcut nici un pic de curățenie morală; Goma a pus sub semnul întrebării legitimitatea morală a elitei românești.

Monica Joița relatează, în **OBSERVATOR CULTURAL**, nr. 85, despre Festivalul de literatură de la Mantova, cum a apărut el și cum se defășoară, pentru a ajunge la ediția din anul acesta, la care H.-R. Patapievici a fost invitat datorită traducerii cărții sale "Ochii Beatricei. Cum arată cu adevărat lumea lui Dante", în italiană și publicarea ei la prestigioasa editură Mondadori.

În revista **CRONICA**, nr. 7, criticul literar și prozatorul Constantin Dram scrie despre Anca Raluca Purcaru (ambii scriitori sînt nemțeni la origine), iar la Salonul literar al lunii iulie este invitat poetul Liviu Apetroaie, alt nemțean care trăiește acum la Iași.

În **ROMÂNIA LITERARĂ**, cu ocazia apariției la Humanitas a unei noi ediții din lucrarea lui Ștefan Zeletin, "Burghezia română. Originea și rolul ei istoric", Sorin Lavric comentează ideile sociologului român, observînd anumite ecouri marxiste.

Revista presei literare

Revista **ATENEU** din septembrie publică o anchetă printre scriitorii contemporani despre poetul Bacovia. Răspund Dumitru Crudu, Horia Gârbea, Bogdan Ghiu, Dan Bogdan Hanu, Grigore Șoitu, Octavian Soviany și Sorin Dinco. Tot despre Bacovia, dar despre o carte cu acest titlu, scrie Vasile Spiridon. Cartea se numește "Secolul Bacovia" și este scrisă de criticul literar din Chișinău, Mihai Cimpoi.

O cronică de Oltița Cîntec despre spectacolul lui Victor Ioan Frunză și Adriana Grad cu piesa lui Shakespeare, "Visul unei nopți de vară", jucată la Teatrul "Maria Filotti" din Brăila se poate citi în același **OBSERVATOR CULTURAL**, nr. 85.

Într-un interviu realizat de Ciprian Marinescu în **SUPLIMENTUL DE CULTURĂ**, nr. 98, cu Matei Vișniec, la întrebarea "Față de cine, în România, simțiți cea mai mare prețuire?", dramaturgul răspunde: "Față de oamenii care refuză astăzi să fie manipulați de societatea de consum, cum au refuzat ieri să fie manipulați de comunism".

Vintilă Mihăilescu, directorul Muzeului Țăranului Român, răspunde întrebărilor lui Răzvan Brăileanu, în **REVISTA 22**, nr. 867, despre centenarul MTR, schimbările de mentalitate în contextul UE și despre viitorul muzeelor etnologice.

În aceeași publicație, **REVISTA 22**, dar în numărul 865, s-a publicat o interesantă discuție despre "Ortodoxia în Europa", la care au colaborat Gunter W. Dill, Iustin Marchiș, Ciprian Câmpeanu, Katja Plate, Radu Preda, Radu Carp și Rudolf Uertz.

Mircea Iorgulescu polemizează, în **ROMÂNIA LITERARĂ** nr. 39, cu Bujor Nedelcovici pe marginea unor afirmații ale acestuia despre anume dovezi ale faptului că Iorgulescu ar fi fost informator al Securității.

Un eseu despre poezia lui Radu Florescu publică Ioan Holban în revista **DACIA LITERARĂ**, nr. 67, sub titlul "Satul meu fabulos ascuns între munți". În același număr, Ilie Dan recenzează ediția cărții "Ion Creangă în amintirile contemporanilor", apărută la Editura "Princeps Edit" din Iași, în îngrijirea poetului Daniel Corbu.

OCHELARIST

DE RÎSUL CURCILOR

1 Ş'apăi!

După ce le-am recomandat elevilor mei din clasele superioare să vizioneze emisiunea de pe „Realitatea TV", difuzată în fiecare duminică la ora 20.25, am constatat că am uitat!

Asta n-ar fi foarte grav, dacă nu m-ar strînge-n spate opțiunea unora dintre ei, ca și a majorității locuitorilor acestei țări, pentru emisiunile de divertisment de pe centura culturii, care sînt din ce în ce mai multe.

Dar de ce ar fi imposibil să se schimbe orele de difuzare de la „Garantat 100%", „Profesioniștii", „Nocturne...", care merită vîrf de audiență, trimețind mediocritatea și vulgaritatea din emisiunile lui Negru sau alele celor de la „Vacanța mare" departe, în noapte?

Ce întrebare stupidă, doar răspunsul e unul singur: raitingul, adică gheșeftul, bănuții, averea, cîștigul proprietăților de posturi, ce dacă dăunează grav sănătății mentale și emoționale a adolescenților? Cui îi mai pasă de ei, cei care reprezintă viitorul luminos al patriei noastre?

Dl. Andrei Pleșu zicea la o emisiune frumoasă că n-ar trebui să ne îngrijorăm foarte tare, că doar există filtru individual, corect și așa, ar trebui să fie, dar eu tot mă tem. Dacă unii nu-l mai au? Dar dacă-i spart, iar părinții nu-l mai vor repara și școala nu poate și nu-i pasă bisericii și ministerul culturii se ocupă de turnători și premierul nu dă doi bani pe învățămînt?

Iar mă trezesc întrebînd și iar aud răspunsul: „Ş'apăi!". Doar noi românii sîntem mioritici și transcendentali și nu ne-mpiedicăm de astfel de amănunte, cum ar fi EDUCAȚIA; că tot fu ziua ei pe 6 octombrie, în umbra coastei „Holocaustului".

2 Ce-i trebuie chelului

Francofilia salvează România! Parcă și cei din trupa „Taxi" găsiseră o soluție - criogenia; deci șanse ar mai fi!

Cert este că zilele sfîrșitului de septembrie 2006 au fost marcate de prezența sommet-ului (că doar n-o să-i suportăm pe cei doi președinți francezi Jaques și Rack pronunțînd „summit").

Acesta a cam blocat țărișoara noastră, de la Parlament și pînă la opincă, transformînd capitala într-o francoisterie, pe fondul întîlnirii la vîrf a dictatorilor africani din Gabon, Ciad, Guineea, ca într-o răzbunare a împușcatului.

Am înțeles că o cameră la hotel pentru oaspeți ar fi costat între 800 și 2.700 euro, iar suma totală a onoarei de a fi gazde s-a ridicat la 9 milioane euro.

Oare cei care au decis să ne buricăm acum pe plan mondial au idee că acești bani ar fi putut salva viețile a mii de bătrîni internați în spitale?

Da' ce știm noi, cîrcotașii, despre cum stă treaba în relațiile internaționale dintre statele membre?

Ceea ce știm totuși este că în România celebra întrebare metafizică „Dacă există viață dincolo de moarte?" a devenit în mod cinic: „mai poate exista viață înainte de moarte?", iar deviza „Să trăiți bine!" din timpul alegerilor s-a făcut, grație unui simț al umorului unic la români, un banc bun: „- Mai trăiți? - Bineeee !!!"

3 Identități aneantizate

A început școala? Sau nu?!?

✓ chipuri triste, trupuri bolnave, carduri goale, minți obosite, e repetabila povară a obiectivului „trebuie să..."...

✓ copii fără părinți, bunici împovărați de răspunderi și datorii, manageri zăpăciți de sarcini, bani ioc...

✓ clădiri în șantier, șantieriști fără diriginți, profi fără săli, elevi fără chef și fără manuale...

✓ grevă fără ecou, sindicaliști fără izbîndă, salarii fără mărire...

✓ consfătuiri fără rezultate, planificări fără programe, posturi fără calificați...

✓ parlamentari fără ședințe, dar cu parcuri de mașini fără vechituri, servicii secrete fără șefi, partide fără doctrine și leaderi...

Bogdaproste că statul român consideră în tot ceasul că învățămîntul este o prioritate națională (că doar scrie în Constituție, care-i legea fundamentală), iar pe noi, slujbașii lui, niște cetățeni liberi, sănătoși, vii și mai ales fericiți! ***(Viespea DIDA)***

♦ AMALGAM ♦ AMALGAM ♦

❒ ***" O carte trebuie să fie securea care sparge banchiza ce o avem în noi"*** **(Kafka)**. Mă tem că trebuie să avem un spărgător de gheață.

❒ ***"Artiștii ne fac să ne simțim îngeri"*** **(Sabin Balașa)**. Asta numai dacă ei sînt Dumnezeu.

❒ ***"Dimineața oamenii sînt atei. Spre prînz apar îndoieli"*** **(I.D. Sîrbu)** Iar seara ne închinăm toți. Devenim credincioși.

❒ ***"Cine pătrunde sensul muzicii mele va fi eliberat de toată mizeria în care se tîrăsc ceilalți oameni"*** **(Beethoven)**. Dar n-a fost să fie. Poate ne meritărm soarta.

❒ ***"Între 35-40 de ani, toți ar mai trebui să facem cîteva clase de liceu"*** **(C. Noica)**. Unii s-ar putea întoarce fără complexe chiar la abecedar.

❒ ***"Românul se naște poet"*** **(V. Alecsandri)**. Și ajunge grafoman.

❒ ***"Cultura e pe moarte, ca în Traviata"*** **(I. Minulescu)**. Norocul nostru e că facem vocalize.

❒ ***"Din ce trăiesc scriitorii actuali ?"*** **(M. Tupan).** Nu-mi dau seama. Dar pînă de curînd numai poeții boemi aveau aspect de boschetari. Acum...

❒ ***"Nu cred într-un zeu care nu știe să danseze"*** **(Nietzsche)**. D-apoi cu dansurile de acum, nici dracul nu le descurcă.

❒ ***"Orice societate are nevoie și de nebuni"*** **(Jellonn)**. Da, dar în cantități rezonabile, nu ca la noi.

❒ ***"Lumea se află la răscruce. Un drum duce la dispersare, celălalt la distrugere totală. Să ne dea Dumnezeu înțelepciunea de a alege corect!"*** **(Woody Allen)**. Slavă Domnului, cele două drumuri cred că s-au unit.

❒ ***"Revoluția înseamnă să dai flămîndului un superb ospăț din care să crape a doua zi"*** **(N. Iorga).** Crăpăm și noi, tot de foame și de sărăcie.

❒ ***"Scriitorul trebuie să fie absent în opera lui"*** **(Flaubert).** Cum e și Dumnezeu în Creația Sa.

Culese de Dumitru RUSU

Rememorări pedagogice nemțene

OCTOMBRIE 2006

În numerele anterioare au fost semnalate aniversările din octombrie: Gh. Blaga, 1/1937; D.M. Cădere, 4/1876; Simion Purice, 4/1922; N. Avadanei, 5/1945; P. Missir, 8/1856; I.A. Neagoe, 11/1869; M. Răvăruț, 11/1907; Evghenie Humulescu, 14/1870; Virgil Iancovici, 13/1900; Gh. Țigău, 18/1944; D.D. Ursache, 18/1952; D. Almaș, 19/1908; H. Mihăilescu, 21/1906; D. Irimia, 21/1939; M. Uliciuc, 22/1937; D.A. Cornelson, 25/1901; Olimpia- Oltea Teodoru, 26/1882; N. Frăsînel, 26/1928; Gh. Bunghez, 26/1936; D. Roșca, 28/1930; Șt. Vîrgolici, 30/1843; acad. Horia Scutaru, 30/1943.

● Și comemorările: 1/2000, Agrăpina Stupcanu; 14/1945, Leon Mrejeriu; 16/1853, Neonil Buzilă; 22/1933, Al. Ștefănescu; 30/1998, V. Mărculescu.

● 5/2006, în multe școli nemțene s-a sărbătorit Ziua Mondială a Profesorilor, adoptată acum 40 de ani de către UNESCO și sărbătorită și la noi din 1996.

● 16/1875, n. în comuna Mălini, jud. Suceava, prof. Mihai Stamatin, mulți ani director al Liceului Petru Rareș din P. Neamț, inițiatorul Muzeului Regional Cozla (1920 în localul liceului). În 1924 i s-a așezat la intrarea principală a liceului pe care l-a condus, basorelieful (alături de cel al lui I. Negre), executate de sculptorul M. Onofrei.

● 28/2005, în cadrul "Săptămînii porților deschise" (24- 28 oct. 2005), Casa Corpului Didactic Neamț a organizat Masa rotundă "Dimitrie Cantemir- personalitate enciclopedică (1673- 1723)". Au luat cuvîntul profesorii: Daniela Mătăsaru, Adriana Zîna Ioniță, M. Șurubaru, Maria Lupu, Ermilia Chiruță, elevii Al. Popa și Florin Tofan- cls. a VIII-a, Șc. nr. 2 P. Neamț. Au contribuit la organizare: bibliotecara Ana Macovei, secretara Luminița Felea și informaticiana Carmen Isabela Vîntu Mosă de la CCD Neamț.

● 29/1996 a plecat în lumea cealaltă prof. Constantin Crișan, născut la Tg. Neamț (21.11.1939), absolvent al Liceului Petru Rareș, seria 1956, publicist, sociolog literar, estetician cu numeroase cărți publicate; ultima post- mortem "Eminescu versus Dumnezeu sau Blestemul în genunchi" (1999).

Traian CICOARE

MAICA DOMNULUI - EXPRESIE A IUBIRII LUI DUMNEZEU PENTRU OAMENI

Iconografie

(Urmare din numărul trecut)

Biserica o numește pe Fecioară "curăția lumii" și "rug aprins". Este harisma specific feminină a curăției (pentru îndreptarea necurăției care rănește și pervertește ontologia umană) pe care P. Evdokimov o numește "arhitipul castității ontologice". Metanoia cerută de Împărăție, metamorfoza ființei umane, este bine exprimată prin termenul grecesc "sophrosyne", care înseamnă deplinătate pe măsura înțelepciunii. Icoana Sfintei Sofia din Novgorod (variantă la Deisis) o arată ca pe un înger cu fața de foc.

Tradiția iconografică o interpretează ca imagine a fecioriei, a negrăitei curății ontologice exprimată chiar prin chipul de foc. Tradiția apropie această imagine de Maica Domnului și descoperă aici una și aceeași castitate ontologică "sophrosyne", ca "integritate arhetipală realizată în uman, fiind efectul înfricoșătoarei apropieri de Dumnezeu: "Cel ce este lîngă Mine este lîngă foc, devine el însuși foc, rug aprins".

De aceea Maica Domnului din icoana Înălțării apare între Apostoli ca inimă a Bisericii pămîntești, neprihănirea ei fiind însuși duhul sfințeniei și de aceea în slujba funerară plîngerea stării de descompunere se amestecă cu bucura unei restaurări totale a frumuseții în Sfînta Fecioară.

Continuînd analiza dualității "masculin- femininului" în cadrele arhetipale, P. Evdokimov apreciază faptul că dacă:

● **Asceza ca nevoință și lupta este în esență bărbătească, puritatea imanentă și intuiția imediată a frumuseții sînt proprii feminității. "Duhul Sfînt este putere nemijlocită a frumuseții"- zicea Dostoievski în "Caietele Demonilor, iar efemeia este legată de Duhul Sfînt.**

● **Bărbatul le cîștigă prin trudă, cu sudoarea frunții lui, femeia le poate exprima imediat prin harul firii ei.**

● **Femininul, axat pe propria sa ființă, stă sub semnul Nașterii și al Cincizecimii, zămislirea noii făpturi și a noului eon; masculinul este energetic, stă sub semnul Învierii, al schimbării la Față, al Parusiei.**

Similitudinea lucrărilor Cuvîntului și ale Duhului Sfînt, mai precis a acțiunii materne, epicletice a Duhului Sfînt în orice formă de întrupare explică legătura ontică a femininului cu Duhul. Chemarea harismatică a femeii se explică astfel desăvîrșit: maternitatea duhovnicească este cea care îl zămislește pe Hristos în orice ființă umană prin puterea Duhului Sfînt. Acesta nu-L înlocuiește pe Tatăl, dar creează stare maternă ca putere duhovnicească ce zămislește, care crește ființa.

Lumii divine, însemnate cu pecetea Tatălui, îi corespunde lumea umană, pecetluită cu semnul Maicii, ceea ce înseamnă că lumea noastră, în structura ei "virginală", este maternă. Cu Născătoarea de Dumnezeu, fecioria e din nou pe pămînt; ontologic ea e gata să cuprindă în adîncurile ei Necuprinsul.

Masterand Dumitrița VASILCA

(Continuare în numărul viitor)

APOSTOLUL
REVISTĂ EDITATĂ DE SINDICATUL ÎNVĂȚĂMÂNT NEAMȚ
ISSN - 1582-3121
Redacția și administrația: str. Petru Rareș nr. 24, tel/fax: 22.53.32, Piatra Neamț

APOSTOLUL - revistă a cadrelor didactice din județul Neamț, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învățămînt Neamț și Asociației Învățătorilor din județul Neamț (martie 1999).
FONDATORI: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei (noiembrie, 1934)
CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE: Florin FLORESCU - *director general*, Iosif COVASAN - *director economic*, Constantin TOMȘA - *director executiv*, Gheorghe AMAICEI, Ștefan CORNEANU.
CONSILIUL DE REDACȚIE: Mircea ZAHARIA - *redactor șef*, Ștefan CORNEANU - *redactor șef adjunct*, Dumitrița VASILCA, Dan AGRIGOROAE, Niculina NIȚĂ, Valerian PERCĂ (Subredacția Roman, tel. 732.738), Carmen DASCĂLU *(secretar)*.
Ilustrația numărului - reproduceri după lucrări de Romulus BOICU

Prețul: 1 RON